

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

"Təsdiq edirəm"
Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları
üzrə prorektor vəzifəsini icra edən
 dos.Z.I.Məmmədov
" 7 " may 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050701- Aqronomluq

Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Əmək mühafizəsi (Program Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin F-370 nömrəli 13.08.2020-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir).

Kodu: İPF-B06

Tədris ili: III kurs(2025-2026) Semestr: VI

Tədris yükü (saat) : Auditoriya saati: 10 saat (5 saat mühazirə, 5 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya№:

II Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı: b.m.Quliyev Vaqif Şahverən oğlu

Məsləhət günləri və saati: IV gün 12:00 – 13:00

E-mail ünvanı : acalalov@list.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. S.Mehbaliyev , T.Quliyev, N.Muradov "Əməyin mühafizəsi".Bakı -2009
2. B.Ə.Həsənov "Əmək mühafizəsi".Bakı.Maarif 1986
3. O.C. Orucov "İstehsalat sanitariyasının ümumi məsələləri və əməyin gigiyeniyası" Gəncə-1986
4. F.Ə.Əliyev, X.M.Mustafayev " Əmək mühafizəsinin hüquqi və təşkilati əsasları" Gəncə-1998
5. F.Ə.Əliyev, S.Ş.Vəliyev Ü.R.Əliyev " Elektrik təhlükəsizliyinin hüquqi məsələləri" Gəncə-2002
6. F.Ə.Əliyev. O.C.Orucov " Əmək mühafizəsinin hüquqi məsələləri" Gəncə-2002
7. AR Əmək qanunları məəcəsi "Huquq Ədəbiyyatı" Bakı-2011
8. "Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası " Bakı Qanun-2011

IV.Prorekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən mülki müdafiə fənnin tədrisi vacibdir.

V.Korrekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnlərin də tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Əmək mühafizəsi sahəsində qüvvədə olan qanunvericilik və normativ sənədləri, təhlükəli və zərərli istehsalat amilləri və onların insan orqanizminə təsirini, zərərli amillərdən mühafizə vasitələri və üsulları: istehsalat sanitariyasının əsas tələblərini,şəxsi gigiyena məsələlərini, görülən işə uyğun təhlükəsizlik texnikası qaydalarını, müəssisədə rəhbərliyin və mütəxəssislərin əmək mühafizəsi sahəsində hüquq və vəzifələrini öyrənir.

Əməyin mühafizəsi fənninin tədrisi məqsədi müvafiq sahələrdə təhlükəsiz və sağlam əmək şəraiti yaratmaq üçün, tələbələr seçdiyi ixtisasa uyğun lazımı bilik,təcrübi bacarıq və düzgün işləmək vərdişini aşılamaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cu il tarixi qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 bal isə imtahanada toplaıır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar , həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya işlərinə görə verilir

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfli.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açə bilər.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamızlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırə bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanada topladıı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıı bala əlavə olunmur. Smestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə :

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecek.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 5 saat, seminar – 5 saat. Cəmi 10 – saat

Nö	Keçirilən mövzuların adı və məzmunu	Mühazirə	Seminar	Tarix
1	2	3	4	5
1	Mövzu 1 : Əməyin mühafizəsi fənninin məzmunu, hüquqi vəzifələri və bu sahədə işlərin təşkili Plan: 1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər. 2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu. 3. Əmək qanunvericiliyində işlədilen əsas məfhumlar 4. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri 5. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi 6. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları 7. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası 8. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi 9. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və	2		

	təlimatların növləri 10. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti 11. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər			
2	Mövzu: 2 İstehsalat sanitariyası, səs-küydən mühafizə və elektrik təhlükəsizliyi Plan: 1. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış 2. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqlimi 3. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları 4. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri 5. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri 6. Səs-küyden mühafizə üsulları və səs-küyden fərdi mühafizə vasitələri 7. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları 8. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri 9. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri 10. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri 11. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınıması zamanı ilk yardım. 12. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım 13. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım 14. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.	2	2	
3	Mövzu 3: Yanğın təhlükəsizliyi və zərərçəkmişlərə ilk tibbi yardım Plan: 1. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait 2. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı 3. Konstruksiya və materialların odadavamlılığı və Yanğın profilaktikası 4. Odsöndürücü maddə və tərkiblər 5. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı.	1	1	
	Cəmi :10 saat	5	5	

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

24

Tələbələr istehsalat proseslərində işçi avadanlıqlarda əmələ gələn təhlükəni və onun təhlükəsizliyini təmin etmək sahəsində optimal variantların seçilməsinə sərbəst qərarlar qəbul etməyi, işçilərin əmək mühafizəsi məsələlərini öyrənilməsinə təmin etmək, görülmə işə uyğun müvafiq təlimatları hazırlamaq, istehsalatda bədbəxt hadisələrin səbəblərini düzgün təhlil etməyi bacarmalıdır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

Tələbələr Əmək mühafizəsinin hüquqi əsasları, istehsalat sanitariyasının əsasları, təhlükəsizlik texnikasının əsasları və yağı təhlükəsizliyinin əsaslarını bilir və onların istehsalata tətbiqini bacarırlar.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları

1. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
2. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
3. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
4. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
5. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
6. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
7. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri
8. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri
9. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri
10. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınıması zamanı ilk yardım.

XV. İmtahan sualları :

I blok

1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.
2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar
4. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri
5. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi

II Blok

6. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
7. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası
8. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
9. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
10. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti
11. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər

III Blok

12. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış
13. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqlimi
14. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
15. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
16. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri
17. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri
18. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları

IV Blok

19. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri
20. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri
21. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri
22. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınıması zamanı ilk yardım.
23. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım

24. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım

V Blok

25. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.
 26. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait
 27. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı
 28. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və Yanğın profilaktikası
 29. Odsöndürücü maddə və tərkiblər
 30. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı
- Sillabus "Əməyin mühafizəsi" fənni "Aqranomluq" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus- "Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur. ("7 may" 2025-ci il "09" sayılı iclas protokolu)

Fənn müəllimi: b.m. V.Quliyev

Kafedra müdiri: dos. R.F.Əliyev